

لایه‌های زندگی انسانی

هانیه ملکی

می‌شود. روابط انسانی با دیگران، رافع اندوه از قلب دیگران و تبدیل حس تنهایی به حس اجتماعی است. در تعلیم و تربیت رسمی که هدف‌های تربیتی قصد شده مورد نظرند و نتایج غیرقابل پیش‌بینی نیز اجتناب‌ناپذیر هستند، روابط انسانی اهمیت ویژه‌ای دارند.

هر دانش‌آموز در فضای اجتماعی مدرسه، در روابط انسانی چندلایه‌ای محاط است. یک لایه آن دانش‌آموزان و هم‌سالانی هستند که با او ارتباط دارند. این لایه اثرگذارترین است. زیرا که اصولاً اجتماع همگون خاصیت اثرگذاری بالاتری دارد. آنانی که در ارائه خدمات مشاوره‌ای به دانش‌آموزان سهم و نقشی دارند، نباید از این حقیقت غفلت کنند.

وقتی که یک گروه دانش‌آموزی روابط انسانی مثبت و شیرین را تجربه کند، بدون شک در شرایط تربیتی باارزشی قرار گرفته است. هرچند همگان، مخصوصاً دانش‌آموزان عزیز، باید بپذیرند که روابط انسانی ممکن است گاهی با سختی‌ها و ملال‌هایی نیز همراه باشد، ولی مواجهه درست با این لحظات نیز یکی از هنرهای روابط انسانی است.

آن‌هایی که قادر هستند در چنین اوقاتی خود را مدیریت کنند، باید در زمره انسان‌های موفق شمرده شوند.

گرچه روابط اجتماعی انسان‌ها با یکدیگر ضرورت اجتناب‌ناپذیری است، ولی در موقعیت‌های مختلف زندگی ظهور یکسانی ندارد. مشاوران باید به دانش‌آموزان یاد دهند که در جاده زندگی واقع‌بینانه و با روحیه مدارا حرکت کنند، زیرا این جاده فراز و فرود دارد و ممکن است پیچ‌های حساس نیز داشته باشد.

لازم است از روابط انسانی برای اثرگذاری مثبت بر دیگران بهره برد، ولی همیشه نباید در انتظار زیبایی‌های رفتاری مطلوب بود. آنچه که در نوشته حاضر بر آن تأکید می‌شود، **غفلت نکردن از ظرفیت بالای روابط انسانی در انسانی کردن زندگی است.**

وقتی ظرفیت شناخته شود، مسئولیت استفاده از آن در ایجاد آرامش و تعادل عاطفی در دانش‌آموزان متوجه مشاوران می‌شود.

انسان با ویژگی ذاتی «جامعه‌گرایی» به دنیا می‌آید و در ارتباط با دیگران ساخته می‌شود. سرمایه‌های فردی، مانند عقل و اندیشه، عواطف، اراده و امثال این‌ها، بذرهایی هستند که در روابط انسانی «فعلیت» می‌یابند و در تعامل با غیر خود شکوفا می‌شوند. به همین دلیل است که در دین اسلام، به‌عنوان کامل‌ترین برنامه الهی، گرایش به جمع و اجتماعی زندگی کردن بر زندگی فردی و «تفرد» غلبه دارد. کافی است به دستورات دینی توجه کنیم و به معانی و مفاد ادعیه و اذکار بنگریم تا این حقیقت بیشتر آشکار شود.

نمازی که وظیفه داریم روزانه آن را تکرار کنیم، درس روابط انسانی به ما می‌دهد. دعاها قرآنی که در عبادت خود ذکر می‌کنیم، نشانگر اهمیت زندگی اجتماعی و اهمیت روابط انسانی است و به همین دلیل، نوعاً در دعاها، «ربنا» به «ربی» غالب است و با هم خدا را خواستن برای بندگان ترجیح است.

مشاوران باید به دانش‌آموزان یاد دهند که در جاده زندگی واقع‌بینانه و با روحیه مدارا حرکت کنند، زیرا این جاده فراز و فرود دارد و ممکن است پیچ‌های حساس نیز داشته باشد

صله رحم به چه معناست؟ آیا جز تحکیم روابط انسانی است؟ روابط انسانی با خویشاوندان و اعضای جامعه به قدری مهم است که خداوند برای آن اثر تکوینی قائل شده است. یعنی اگر کسی به دیدار دیگران برود و آن‌ها را شاد کند، خداوند طول عمر او را زیاد می‌کند. این نسبت بین طول عمر با شادی دل انسان‌ها و برقراری رابطه با آنان، از یک حقیقت بزرگ و بی‌بدیل حکایت می‌کند و آن برطرف کردن مانع از پیشروی زندگی عادی انسان‌ها، در حرکت به سوی تعالی و پیشرفت شایسته آدمی است.

وقتی که انسان تنها می‌ماند و یا تنها می‌شود، میدان عاطفی که باید محیط بر هر انسانی باشد، به ضعف می‌گراید و انسان اندوهگین